

نگاهی به تأثیرات اجتماعی کرونا بر زنان

■ یاسر مختاری

روز سه شنبه ۲۶ شهریورماه، در آستانه هفته سلامت بانوان نشست مجازی با عنوان زنان و کرونا برگزار و در آن تأثیرات این بیماری به لحاظ فردی، اجتماعی و شغلی در زنان بررسی شد. تأثیر قرنطینه خانگی بر زنان، خشونت علیه زنان، جایگاه‌های اجتماعی زنان در دوران کرونا، نقش زنان در راهبری مبارزه با کرونا و نقش باورهای دینی در عدم ابتلا به کرونا از جمله موارد مطرح شده در این نشست مجازی بود.

بیشترین تأثیر کرونا بر زنان در سطح فردی بود

به گزارش خبرنگار سپید در این نشست، شیوا مدرسزاده جامعه شناس و استاد دانشگاه با اشاره به یافته‌های پیمایش وضعیت زنان در دوران قرنطینه کرونا، اظهار کرد: «بیشترین تأثیرات کرونا بر زنان در سطح فردی و خانواده دیده شده است چرا که بیشترین مضامین تأثیرات بیماری کرونا ابتدا در سطح فردی و سپس در سطح خانوادگی مشاهده شده است.» مدرسزاده با اشاره به مقایسه تأثیرات مثبت و منفی کرونا بر زنان اظهار کرد: «اثرات منفی در سطح فردی در زنان بیشتر از سطح خانوادگی است. علت این موضوع عدم انسجام میان نهادهای اجتماعی است چراکه نهادهای اجتماعی به علت ناکارآمدی نتوانستند مدیریت خوبی در این زمینه انجام دهند.» وی با بیان این که در دوران قرنطینه کرونا، زنان با خشونت مواجه بودند، گفت: «معمولاً مواجهه با خشونت برای زنان به وضعیت مردانی که با آنها مواجه‌اند بستگی دارد چراکه خشونت نتیجه عوامل متعدد اجتماعی است که تفکر و عمل افراد جامعه بر نوع خشونت ایجادشده موثر است.»

مدرسزاده بیان کرد: «در خرده روایت‌های زنان مشاهده می‌شد که از ماندن طولانی همسر خود در خانه ناراضی بودند و اوقات را به بطالت سپری می‌کردند و از سوی دیگر در دوران قرنطینه مردان با بیکاری مواجه شدند، قدرت پرداخت اجاره‌خانه برای آنها کاهش یافت و در نتیجه خشونت علیه زنان افزایش پیدا کرد.»

وی در ادامه با اشاره به رابطه جنسیت، پایگاه و طبقه اجتماعی با شیوع کرونا، گفت: «در دوران دورکاری امکان اشتغال به صورت قبل برای زنان از دست رفت و موجب شد تا زنان بیشتر وقت را در خانه سپری کنند و زمان بیشتری برای تکالیف فرزندان اختصاص دهند، این در حالی است که زنانی که از پایگاه اجتماعی بالاتری برخوردار بودند اثرات مثبتی از خود در دوران شیوع کرونا برجای گذاشتند.»

مدرسزاده تشریح کرد: «زنانی که از درآمد

برخی سیاست‌های حاکمیت و... این وضعیت را ایجاد کرده است.» وی ادامه داد: «بر اساس تحقیقات انجام شده اطلاعاتی به دست آمده است مبنی بر این که کشورهایی که در دوران کرونا دارای رهبری زنان بوده‌اند موفق‌تر عمل کرده‌اند به گونه‌ای که آمار مبتلایان در آنها ۱۹ درصد و در کشورهایی که دارای رهبر مردانه هستند ۲۶ درصد است.»

شجاعی بیان کرد: «رهبران زن با به کارگیری سیاست‌های متنوع و متفاوت، اتخاذ تصمیم‌های دشوار و شجاعانه مانند بستن مرزها و قرنطینه، همراه کردن افکار عمومی با سخنان شفاف، عمومی کردن تست کرونا و... در مدیریت موفق بوده‌اند.»

وی افزود: «البته عوامل دیگری مانند اقتصاد پیشرفته، بالا بودن شاخص توسعه اجتماعی، بالا بودن اعتماد مردم به حکومت در کشورهای دارای رهبران زن یکسان بوده است.»

شجاعی یادآور شد: «مطابق با پیش‌بینی سیاستمداران، مدیریت آینده جهان پس از کرونا متفاوت‌تر از گذشته خواهد بود به گونه‌ای که شاهد خرد شدن سازمان‌های بزرگ، تمرکززدایی و از بین رفتن سیستم‌های سلسله مراتبی و... خواهد شد. بنابراین رهبران آینده جهان باید دارای ویژگی‌های نظیر خلاقیت، انعطاف‌پذیری، همکاری، مدیریت زمان و متقاعدسازی باشند که به نظر می‌رسد تمامی این ویژگی‌ها را می‌توان در زنان مشاهده کرد.»

ادامه در صفحه ۱۵

زیاد ماسک و دستکش در سال ۲۰۲۰ اشاره و عنوان می‌شود که بیماری شبیه به بیماری ذات‌الریه تمام جهان را درگیر می‌کند و تا ۱۰ سال ادامه پیدا می‌کند.»

رئیس اسبق مرکز مشارکت‌های زنان ریاست جمهوری با بیان اینکه زنان هم مانند سایر اعضای جامعه هم در معرض اثرات منفی کووید-۱۹ و هم در معرض اثرات مثبت آن قرار دارند، تصریح کرد: «تنها به صرف جنسیت نمی‌توان گفت که زنان در برابر کرونا مقاوم‌تر هستند یا مردان؟ هرچند در برخی تحقیقات تأیید نشده مقاومت بانوان در برابر کرونا بیشتر از مردان عنوان شده است. زنان می‌توانند مدیریت زنانه را بهتر انجام دهند اما این بدین معنا نیست تنها زنان قادر به انجام این کار هستند چراکه مدیریت زنانه به عنوان یک سبک در دنیا به ثبت رسیده است.»

وی با اشاره به گزارش‌های شکاف جنسیتی اظهار کرد: «در این گزارش‌ها آمده است، زنان باید بیش از ۲۵۰ سال صبر کنند تا دستمزدی برابر مردان داشته باشند، اما چرا چنین تصویری از رهبری زنان در جهان موجود است؟ زیرا عده‌ای معتقدند عوامل بیولوژیک و عدم توانایی زنان در مدیریت، مانع از رهبری آنها می‌شود. عده‌ای دیگر بر این باورند که میل خود زنان این گونه است که در حوزه مدیریت شرکت نمی‌کنند و اما عده‌ای دیگر بر این باور هستند که موانع فرهنگی و اجتماعی و فرهنگ مردسالارانه،

مدرسزاده: اثرات منفی در سطح فردی در زنان بیشتر از سطح خانوادگی است. علت این موضوع عدم انسجام میان نهادهای اجتماعی است چراکه نهادهای اجتماعی به علت ناکارآمدی نتوانستند مدیریت خوبی در این زمینه انجام دهند

و تحصیلات بالاتری برخوردارند، توانمندی بیشتری در مواجهه با کرونا داشتند و به مدیریت بحران و تسلط خود و خانواده پرداختند.» این جامعه شناس یادآور شد: «بیماری کرونا مانند بسیاری از بیماری‌های واگیر دیگر دستخوش گفت‌وگوهای نابرابری جنسیتی شده است.»

راهبری زنان در مبارزه با کرونا موفق‌تر از مردان است

در ادامه این نشست، زهرا شجاعی استاد دانشگاه تهران نیز با بیان اینکه کرونا بر اقتصاد ملی و جهانی تأثیرات زیادی گذاشته است، گفت: «از این طریق انسان به ناتوانی و ضعف خود در مواجهه با این ویروس کوچک پی برد و در واقع انگاره اقتدار انسان شکست خورد.» وی در ادامه با اشاره به کتاب «پیشگو» سیلیویا براون، اظهار کرد: «در این کتاب به مصرف